

AVRUPA BİRLİĞİ

İş paketi n°2 - Değerlendirme ve Depo

Proje referansı: 2023-2-FR02-KA220-YOU-000174752

Etkinlik 1

Etkenler ve zorluklar değerlendirilmesi

Nihai Değerlendirme Raporu

Tarafından geliştirilmiştir: UNITY EUROPE Ortaklığı

İçindekiler

Giriş

Genç Göçmenlere İlişkin Nicel ve Nitel Göstergeler

Etkenler, Fırsatlar ve Destek Sistemi

Zorluklar ve Beceri Açığı Değerlendirmesi 13

Temel Çıkarımlar ve Eğitim Alanlarının Belirlenmesi 14

Kaynakça 15

Giriş

"Göçmenlik bir tehdit değildir. Göç bir gerekliliktir. Avrupa'nın daha dinamik, müreffeh ve rekabetçi olmasına katkıda bulunacaktır."

Cecilia Malmström, Avrupa Komisyonu'nun İşçilerinden Sorumlu eski Üyesi

Bu rapora, göç konusundaki vizyonumuzu vurgulamak ve ortaklığımızın genç göçmenlerin Avrupa ülkelerine ve daha geniş anlamda Avrupa Birliği'ne etkin ve sürdürülebilir entegrasyonunu destekleme konusundaki kararlılığını teyit etmek üzere Cecilia Malmström'den alıntı yaparak başlıyoruz.

Bu Nihai Değerlendirme Raporu, ortaklarımızın Avrupa'daki genç göçmenlerin durumuna ilişkin hem nicel hem de nitel verilerin haritalanması ve analiz edilmesine yönelik ortak çabalarını yansıtmaktadır. Raporun amacı, genç göçmenlerin sosyal ve mesleki entegrasyonunu engelleyen temel zorlukları ve eğitim eksikliklerini tespit etmektir.

Rapor özellikle, ortak ülkelerde (Fransa, İspanya, İtalya, Kıbrıs, Türkiye) ve Avrupa genelinde genç göçmenlerin karşılaştığı çeşitli itici güçleri ve engelleri incelemektedir. Dil engelleri, yasal karmaşıklıklar, kültürel çeşitlilik ve ekonomik zorluklar da dahil olmak üzere entegrasyonlarını etkileyen faktörler hakkında derinlemesine bilgi vermektedir. Bu rapor, özellikle UNITY EUROPE Araç Kutusunun (WP3) geliştirilmesi ve politika önerileri olmak üzere gelecekteki proje faaliyetlerini bilgilendirerek, bu hedefin özel ihtiyaçlarını anlamak için değerli bir kaynak görevi görmektedir.

Nicel ve nitel göstergeleri analiz ettikten, fırsatları ve destek sistemlerini tanımladıktan ve entegrasyonun önündeki zorlukları ve ana engelleri değerlendirdikten sonra ortaklar, hedeflenen eğitim içeriğinin geliştirilmesi için bir yol haritası görevi görecek ve WP3'te sunulan kursların son derece ilgili ve etkili olmasını sağlayacak **8 özel eğitim alanı** ve ilgili konular/beceriler belirlemiştir:

1. Ağ kurma, iletişim ve sosyal beceriler
2. Dil ve Kültürel Yeterlilik
3. AB ile Uyumlu Bir CV Hazırlama
4. Girişimcilik yetkinliği
5. Finansal okuryazarlık
6. Dijital Okuryazarlık
7. Zihinsel esenlik
8. Yasal Haklar Eğitimi ve sivil/politik katılım

Genç Göçmenlere İlişkin Nicel ve Nitel Göstergeler

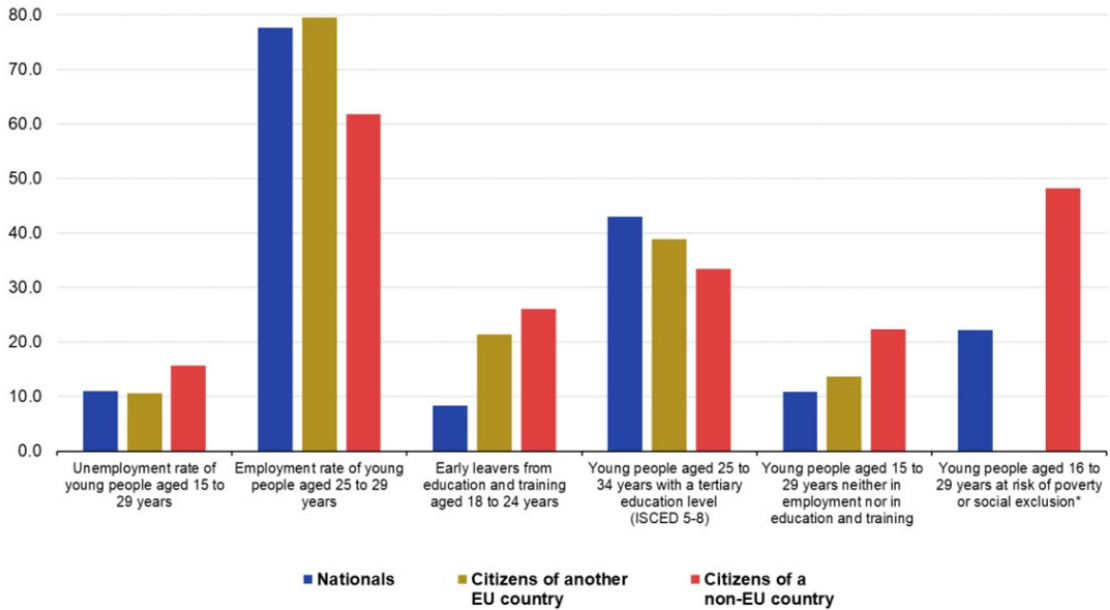
Raporların bu bölümü, AB vatandaşı olmayanların karşılaştığı engellere dikkat çekerek, özellikle Fransa, İspanya, İtalya, Kıbrıs ve Türkiye'ye odaklanarak, temel demografik eğilimleri, eğitim, istihdam ve sosyal entegrasyon alanlarındaki zorlukları ve Avrupa'daki göçmen gençlerin farklı deneyimlerini vurgulamaktadır.

Avrupa düzeyinde

2023 yılında Avrupa Birliği'nde yaşayan yaklaşık 20.9 milyon kişi AB vatandaşı değilken, 3.9 milyon kişi de farklı AB üye ülkelerinin vatandaşıydı. AB vatandaşı olmayanların en yoğun olduğu ülkeler Almanya, İspanya, Fransa ve İtalya'dır. Çoğu AB ülkesinde, AB vatandaşı olmayanların çoğunluğu AB dışından gelmiştir ve yerleşik nüfustan daha genç olma eğilimindedir. Yabancıların medyan yaşı 36,5 olup, ulusal nüfus için 45,7 olan medyan yaştan önemli ölçüde daha gençtir (Eurostat, 2023).

Göçmen kökenli gençler, özellikle de yurtdışında doğmuş ya da yurtdışında doğmuş ebeveynlere sahip olanlar, AB'de giderek büyüyen bir demografiyi oluşturmaktadır. Bu grup özellikle eğitim alanında farklı zorluklarla karşılaşmaktadır. Örneğin, ebeveynleri yabancı uyruklu olan 25-34 yaş arası genç yetişkinlerin yükseköğrenim görme olasılığı, ebeveynleri yerli uyruklu olan akranlarına kıyasla daha düşüktür. Ayrıca, okulu erken bırakma olasılıkları daha yüksektir ve ne istihdamda ne de eğitim veya öğretimde yer alma konusunda daha büyük risklerle karşı karşıyadırlar.

Şekil 1: Vatandaşlığa göre AB'de gençlerin entegrasyonuna ilişkin seçilmiş göstergeler, 2022



Kaynak: Eurostat, 2023

AB vatandaşı olmayan gençler, AB vatandaşı gençlere kıyasla 1,4 kat daha fazla işsizlik oranıyla karşı karşıya kaldıklarından, eğitim farklılıkları daha yüksek işsizlik oranlarına katkıda bulunmaktadır. İstihdam ve ekonomik güvenlik de AB vatandaşı olmayan gençlerin özellikle kriz dönemlerinde zorlandıkları alanlar arasında yer alıyor. 2019'dan 2020'ye kadar olan veriler, AB doğumlu olmayan gençlerin işsizlik oranlarının bu dönemde yerli doğumlu gençlere kıyasla daha belirgin bir şekilde arttığını ve ekonomik şoklara karşı daha az dirençli olduklarını göstermektedir (OECD, 2024).

Özellikle dikkat edilmesi gereken bir diğer grup da **genç mültecilerdir**. Karşılaştıkları zorluklara rağmen, 18 yaşına geldiklerinde ve reşit olmayanlara tanınan korumaları kaybettiklerinde, özel durumları hakkında ayrıntılı veri eksikliği göze çarpmaktadır ve ana odak noktası sadece "refakatsiz çocuklar" dır. 2023 yılında AB, son yedi yılın en yüksek seviyesi olan 1,14 milyon uluslararası koruma başvurusu almıştır (EUAA, 2024). Orta Doğu ve Afrika'dan gelen mültecilerle yapılan görüşmeler, özellikle daha yumuşak sığınma süreçlerinden ve eğitim ve istihdama daha kolay erişimden yararlanan Ukraynalı mültecilere sağlanan destekle karşılaştırıldığında, eşit olmayan muamele algılarını ortaya çıkarmıştır (Drosopoulos, 2024). **Ukraynalı göçmenlerin** durumuna ilişkin olarak Komisyon (2024) aşağıdaki verileri rapor etmiştir:

- 4,2 milyondan fazla kişi geçici koruma için kayıt yaptırdı
- Ukrayna vatandaşları tarafından AB içinde yaklaşık 50.000 sığınma başvurusu yapılmıştır (Avrupa Komisyonu, 2024)
- 860.000'den fazla Ukraynalı öğrenci üye ülkelere entegre edildi

Fransa

Fransa'da göç, ülkenin çeşitlilik gösteren nüfusunu ve gelişen demografik eğilimlerini yansıtan karmaşık ve dinamik bir olgudur. 2022 itibariyle, **göçmenler nüfusun %10'undan biraz fazlasını oluşturmaktadır** ve bu da ülkede resmi olarak ikamet eden yedi milyondan fazla kişiye tekabül etmektedir. Bu göçmenlerin yaklaşık 2,5 milyonu, yani %35'i Fransız vatandaşlığına geçmiştir. Bu istatistik, Fransız toplumuna başarılı bir şekilde entegre olan ve vatandaşlık alan önemli sayıda göçmenin altını çizmektedir.

Göçmenlerin yaş dağılımı incelendiğinde farklı bir demografik profil ortaya çıkmaktadır. 2019 yılında 15 yaşın altında yaklaşık 338.805 göçmen bulunmaktadır ve bu da ülkenin eğitim ve sosyal sistemlerine katkıda bulunan genç bir göçmen demografisine işaret etmektedir. Ayrıca, üç milyondan fazla göçmen, işgücünün önemli bir bölümünü temsil eden ve ülkenin ekonomik canlılığında önemli bir rol oynayan 25 ila 54 yaş arasındaki çalışma çağındaki grupta yer almaktadır.

Göçmenler arasındaki cinsiyet dağılımı, bu anlatıya bir başka katman daha ekleyerek, **kadınların göçmen nüfusunun önemli bir bölümünü** oluşturduğu dikkate değer bir eğilimi ortaya koymaktadır. Bu cinsiyet dengesizliği, aile birleşimi politikaları ve iş veya eğitim için bağımsız olarak göç eden kadın sayısının artması gibi çeşitli faktörlere bağlanabilir. Bu durum, kadınların hareketliliğinin ve ekonomik katılımının artmakta olduğu göç alanındaki daha geniş küresel eğilimleri yansıtmaktadır.

Coğrafi olarak, Fransa'daki göçmenler eşit olmayan bir şekilde dağılmış olup, bazı bölgelerde yabancı doğumlu sakinlerin yoğunluğu daha yüksektir. Île-de-France bölgesi, özellikle de **Seine-Saint-Denis departmanı**, nüfusun yaklaşık üçte birinin yabancı olmasıyla **etnik çeşitliliğin en fazla olduğu bölgelerden biri olarak öne çıkmaktadır**. Bu bölge, ekonomik fırsatları ve yeni gelenler için bir geçit olarak tarihsel önemi nedeniyle uzun zamandır göçmenler için bir merkez olmuştur. Buna ek olarak, Paris havzası ve İsviçre sınırına yakın bölgeler, Güney Avrupa ve Kuzey Afrika'dan gelen göçlerle karakterize olmaktan çıkıp, nüfuslarının coğrafi kökenleri bakımından oldukça çeşitlilik gösteren bölgeler haline gelmiştir. Bu değişim, küreselleşme ve dünyanın çeşitli yerlerinden gelen insanların artan hareketliliğine ilişkin daha geniş eğilimleri yansıtmaktadır.

Fransa'ya göç nedenleri çeşitlilik göstermekte olup, **aile birleşimi ve üniversite eğitimi ağırlıklı nedenlerdir**. 2021 yılında, **ekonomik göç**, oturma izni verilenlerin **sadece küçük bir kısmını oluşturmuştur**. Düzensiz durumdakiler çeşitli seçeneklerle karşı karşıyadır: gizlice yaşamaya devam edebilir, gönüllü olarak ülkelerine dönebilir, yardımlı geri dönüşü tercih edebilir veya zorla sınır dışı edilme olasılığıyla karşı karşıya kalabilirler.

İnsani nedenler de göç eğilimlerinde önemli bir rol oynamaktadır. 2021 yılında, zulüm veya çatışma korkusu nedeniyle ülkelerinden kaçan ve uluslararası korumaya ihtiyaç duyan mültecileri içeren **insani amaçlarla yaklaşık 40.000 oturma izni verilmiştir**. Fransa **Mültecileri ve Vatansız Kişileri Koruma Ofisi (OFPRA)** sığınma başvuruları için kılavuz ilkeler sunmaktadır. Sığınma talebinin reddedilmesi halinde, belirli koşullar altında bireylere ikincil koruma sağlanabilir ve bu da risk altındaki kişiler için alternatif bir koruma şekli sunar. Göçmenlerin Fransız toplumuna entegrasyonu, yasal, sosyal ve ekonomik engeller de dâhil olmak üzere çeşitli zorlukların üstesinden gelmeyi gerektirmektedir. Fransız hükümeti, çeşitli kuruluşlarla birlikte bu süreci kolaylaştırmak için destek sağlamaktadır. Bu kuruluşlar dil kursları, iş eğitimi programları, barınma ve sağlık konularında yardım sunmaktadır. Bu çabalara rağmen entegrasyon, kültürel farklılıklar, ekonomik koşullar ve sosyal tutumlardan etkilenen karmaşık ve çok yönlü bir konu olmaya devam etmektedir.

Göç eğilimleri ve istatistikleri hakkında daha ayrıntılı bilgi arayanlar için OECD'nin Uluslararası Göç Görünümü 2023 ve Fransa'daki göçmenler ve göçmenlerin soyundan gelenler hakkındaki INSEE raporları gibi kaynaklar, bu

karmaşık dinamikleri anlamak için gerekli olan kapsamlı veri ve analizleri sağlamaktadır.

İspanya

1 Ocak 2023 itibariyle İspanya'nın nüfusu 48 milyondur ve bu nüfusun %12,7'si yabancılardan oluşmaktadır. Bu 6 milyon yabancıların yaklaşık 1,27 milyonu 15-29 yaşları arasındadır ve çoğunluğu erkektir (%51,5).

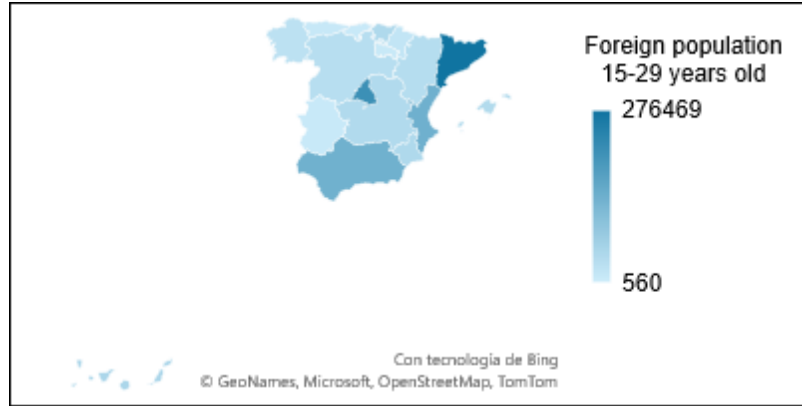
Tablo 1: Genç göçmenler arasında yaş ve cinsiyet dağılımları 1st Ocak 2023

Yaş	Kişiler	Erkekler	Erkekler	Kadınlar	Kadınların %'si
15-19	280.805	150.569	53,6%	130.236	46,4%
20-24	414.920	217.443	52,4%	197.477	47,6%
25-29	574.001	285.751	49,8%	288.250	50,2%
Toplam (15-29)	1.269.726	653.763	51,5%	615.963	48,5%

Kaynak: INE, 2024

Genç göçmenler öncelikle Katalonya, Endülüs, Valensiya ve Madrid'de yoğunlaşmıştır.

Şekil 2: 1 Ocak 2022 tarihinde 15-29 yaş arası yabancı nüfusun İspanya bölgelerine göre dağılımı



Kaynak: INE, 2023

Bu genç göçmenlerin yasal statülerine ilişkin sınırlı veri bulunmakla birlikte, 2023 yılında 20-29 yaş arası 32.643 kişi İspanyol vatandaşlığına geçmiştir. Genç göçmenler arasında en büyük milliyetler Faslı (%14,5), Kolombiyalı (%10,1) ve Romanyalıdır (%8,4). Güney Amerika ülkelerinden gelen yabancı nüfusun oranı %29,6'dır; bu da göçmenlerin büyük bir kısmının zaten temel dil bilgisine sahip olduğunu ve geldiklerinde sadece aksan ve telaffuzun yanı sıra bazı

gramer farklılıklarına, kelime dağarcığına ve geleneklere uyum sağlamaları gerektiğini göstermektedir.

Eğitim alanında genç göçmenler zorluklarla karşılaşmaktadır. Yerli İspanyollara kıyasla %24 daha düşük okula kayıt oranıyla, ileri eğitimde yeterince temsil edilmemekte ve mesleki eğitimde aşırı temsil edilmektedirler. Yabancı öğrencilerin okulu bırakma ve sınıf tekrarı yapma olasılığı da daha yüksektir; okulu bırakma oranı İspanyol akranlarının iki katıdır (Mahía & Medina, 2022).

İşgücü piyasasında, genç göçmenler genç İspanyollara (%20,9) kıyasla daha yüksek işsizlik oranlarıyla (%23,4) karşılaşmakta ve genellikle konaklama, ticaret, tarım veya inşaat sektörlerinde çalışmaktadır (EPE, 2022). Sonuç olarak, sosyal faaliyetlere katılım ve aidiyet duygusuna ilişkin somut veriler bulunmamaktadır, zira her bir göçmenin deneyimleri oldukça öznedir. Ancak, konuyla ilgili daha fazla araştırma yapılması teşvik edilmelidir.

İtalya

1 Ocak 2024 itibariyle İtalya'nın nüfusu 58,99 milyon olup, 5,3 milyon yabancı vatandaş toplam nüfusun %9'unu oluşturmaktadır (Integrazionemigranti.gov.it). Bu rakam sadece resmi olarak kayıtlı olanları içerirken, tahminen 1 milyon yabancı daha ya kayıtsız ya da düzensiz olarak ikamet etmektedir. Göçmenlerin başlıca menşe ülkeleri arasında Romanya, Fas, Arnavutluk, Çin ve Ukrayna yer almaktadır.

Yabancı sakinlerin dağılımı İtalya'nın kuzey ve orta bölgelerinde yoğunlaşmaktadır. Tüm göçmenlerin üçte birinden fazlası Kuzey-Batı'da yaşamakta olup, Lombardiya yabancı nüfusun en büyük payına ev sahipliği yapmakta, onu Lazio ve Emilia-Romagna takip etmektedir. Özellikle Emilia-Romagna, nüfusuna oranla %12'yi aşan en yüksek göçmen oranına sahiptir. 2010 ve 2023 yılları arasında İtalya'nın toplam nüfusu 840.000 azalırken, yabancı nüfus 1,2 milyon artmıştır. Göçteki bu artış, İtalya'nın düşük doğum oranları nedeniyle azalan yerli nüfusunu kısmen dengelemiştir. Göç 2017 yılında zirve yapmış ancak COVID-19 salgını sırasında geçici bir düşüş yaşamıştır. Ancak, 2022'de 336.000 ve 2023'te 360.000 yeni gelenle güçlü bir şekilde toparlanmış ve pandemi öncesi seviyelere göre önemli bir artış göstermiştir.

Göçmenler arasında cinsiyet dağılımı genel olarak hafif bir kadın çoğunluğu göstermektedir, ancak **genç yaş aralığında (18-30) erkeklerin sayısı kadınlardan fazladır.** İtalya'ya göç büyük ölçüde istihdam fırsatlarından kaynaklanmaktadır ve yabancı işçiler İtalya'nın GSYİH'sinin yaklaşık %12'sini oluşturarak işgücüne önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

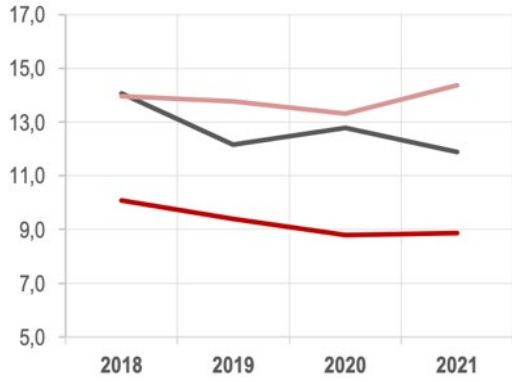
Şekil 3: Cinsiyet ve yaş gruplarına göre İtalya'daki genç yabancıların (18-30) varlığı

Age Group	Male	Female	Total
18-19	2,894,022	1,041	2,895,108
20-24	2,892,517	44,372	2,938,344
25-29	2,690,455	299,048	2,995,670
30	2,235,510	970,689	3,234,123

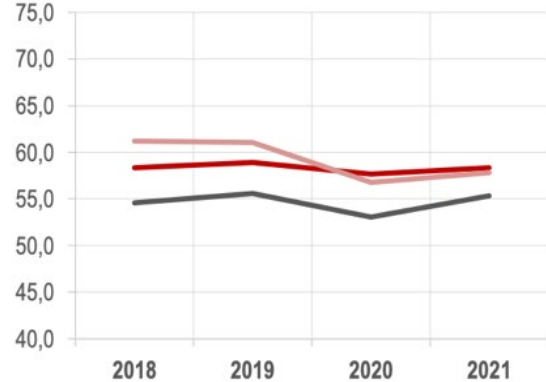
Kaynak: [ISTAT, Stranieri residenti al 1° gennaio](#) verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

Bununla birlikte, **eğitim ve istihdamla ilgili kayda değer zorluklar** bulunmaktadır. İtalya'daki yabancı işçiler genellikle yerli meslektaşlarından daha az eğitilidir: %54,1'i sadece ortaokul eğitime sahipken, üniversite diplomasına sahip göçmenlerin oranı %10,1, İtalyanların oranı ise %17,3'tür. Bununla birlikte, İtalya'daki AB dışı işçilerin %73,6'sı, İtalyanların %17,5'ine kıyasla niteliklerinin altında işlerde çalışmaktadır. İşgücüne katılımları yüksek olsa da yabancılar **daha yüksek işsizlik oranlarıyla** karşı karşıyadır ve birçoğu tarım, inşaat ve düşük vasıflı hizmetler gibi sektörlerde çalışmaktadır. Bu göçmenler İtalya ekonomisi için hayati önem taşımaktadır, ancak özellikle daha iyi eğitim ve istihdam fırsatlarına erişim konusunda entegrasyon zorlukları devam etmektedir.

Şekil 4: İstihdam Düzeyi



Şekil 5: İşsizlik Seviyesi



— Italiani dalla nascita — Naturalizzati — Stranieri

Kaynak: [Stranieri e naturalizzati nel mercato del lavoro](#)

Genel olarak, İtalya'da göç, özellikle genç göçmenlerin önemli ekonomik katkıları ile gelişmekte olan bir olgudur. Bununla birlikte, entegrasyonlarını artırmak ve İtalyan işgücündeki potansiyellerinden tam olarak yararlanmak için daha fazla çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Kıbrıs



Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve düşünceler sadece yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Agence du Service Civique'in görüş ve düşüncelerini yansıtmak zorunda değildir. Ne Avrupa Birliği ne de Agence du Service Civique bunlardan sorumlu tutulamaz.

Kıbrıs, son yirmi yılda göçmen nüfusunda kayda değer bir artış görmüştür; göçmenler şu anda toplam nüfusun yaklaşık %16-18'ini temsil etmektedir ve bunların önemli bir kısmı Suriye, Lübnan, Filipinler ve Vietnam gibi AB üyesi olmayan ülkelerden gelmektedir. Göçmen nüfus içinde **18-30 yaş arası gençler yaklaşık %20-25'lik bir paya sahiptir**. Bu yaş grubu özellikle hareketlidir ve genellikle daha iyi ekonomik ve sosyal fırsatlar aramaktadır.

İstihdam açısından, genç göçmenler ağırlıklı olarak otelcilik, inşaat, tarım ve ev hizmetleri gibi **düşük vasıflı sektörlerde** iş bulmaktadır. Önemli bir istihdam oranına rağmen, genç göçmenler **güvencesiz çalışma koşullarıyla** karşı karşıyadır. Özellikle, istihdam oranları Kıbrıslı meslektaşlarınınkinden biraz daha düşüktür. Genç göçmenler için işsizlik oranı yerli nüfustan daha yüksektir ve **göçmen kökenli genç kadınlar özellikle yüksek işsizlik oranlarına maruz kalmaktadır**.

Birçok genç göçmen için önemli bir zorluk da **aşırı kalifikasyondur**. Kıbrıs'taki göçmen gençlerin yaklaşık %40-50'si, büyük ölçüde bürokratik engeller veya dil bariyerleri nedeniyle eğitimlerinin tanınmaması nedeniyle, işlerinin gerekliliklerini aşan niteliklere sahiptir. Genç göçmenler arasında eğitime erişimde ciddi eşitsizlikler bulunmaktadır. **Yüksek okulu bırakma** oranları yaygındır; araştırmalar, AB üyesi olmayan göçmen gençler arasında okulu bırakma oranlarının %25-30'a ulaşabildiğini, Kıbrıslı yerli öğrencilerde ise bu oranın %10-15 olduğunu göstermektedir. Ayrıca, göçmen gençlerin yaklaşık %20-30'u sadece temel eğitime sahip ve bu da istihdam beklentilerini ciddi şekilde sınırlamaktadır.

Genç göçmenlerin **barınma koşulları** endişe vericidir; yaklaşık %30-35'i aşırı kalabalık konutlarda yaşamaktadır ve bu durum yerel nüfusun %10-15'ine kıyasla tam bir tezat oluşturmaktadır. Ekonomik kısıtlamalar bu soruna katkıda bulunmaktadır, çünkü düşük ücretli işler kaliteli konutları karşılamalarını zorlaştırmaktadır. Birçok genç göçmen kültürel izolasyon ve sosyal dışlanma yaşadığından, sosyal **entegrasyon** ek zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Sosyal ağlara erişim eksikliği, eğitim sistemleri, işgücü piyasaları ve sosyal hizmetler arasında gezinme becerilerini daha da zorlaştırmaktadır. Genç göçmenler göç travması, sosyal izolasyon ve ekonomik stres nedeniyle depresyon, endişe ve umutsuzluk duyguları yaşadıklarını bildirirken, **ruh sağlığı sorunları** da yaygındır. Ruh sağlığı hizmetlerine erişimin sınırlı olması bu sorunları daha da kötüleştirmektedir.

Türkiye

Türkiye, önemli bir kısmı 18-30 yaş arası genç göçmenlerden oluşan 5 milyonun üzerinde yabancı uyruklu kişiye ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar arasında en büyük grubu geçici koruma altındaki Suriyeliler oluştururken, onları Iraklılar, Türkmenler, İranlılar ve Özbekler takip etmektedir. Kentsel alanlar birincil varış

noktaları olup, İstanbul 684.054 ile en fazla yabancı sakine ev sahipliği yapmakta, onu Ankara ve Antalya takip etmektedir.

Genç göçmenler **dengeli bir cinsiyet dağılımı** sergilemekle birlikte, özellikle istihdam fırsatları nedeniyle hafif bir erkek üstünlüğü söz konusudur. **Yasal statüleri çeşitlilik** göstermektedir: birçok Suriyeli geçici koruma altındayken, Orta Asyalı göçmenler genellikle çalışma veya öğrenci vizesine sahiptir. Bununla birlikte, **özellikle Afganistan ve Afrika'dan gelen önemli sayıda göçmen belgesiz kalmakta** ve bu da hizmetlere erişimlerini zorlaştırmaktadır.

Birçok Suriyeli ve Orta Asyalı entegrasyon programları sayesinde Türkçe yeterliliklerini geliştirirken, Türkçe bilmeyenler için eğitime ve işe erişimi etkileyen dil engelleri devam etmektedir. **Eğitim geçmişleri de önemli ölçüde farklılık** göstermektedir: Birçok Suriyeli ve Afgan'ın çatışma nedeniyle **eğitimleri** kesintiye uğrarken, Azerbaycan'dan gelen göçmenler genellikle daha iyi iş olanakları sağlayan yüksek eğitim için gelmektedir.

Genç göçmenler arasında işsizlik oldukça yüksektir. Çoğu inşaat, tarım ve hizmetler gibi düşük vasıflı sektörlerde, genellikle güvenlik ve yasal korumadan yoksun kayıt dışı işlerde çalışmaktadır. Sosyal ve kültürel katılım değişkenlik göstermektedir ve birçoğu topluluk faaliyetlerine katılsa da dışlanma ve ayrımcılık tam entegrasyonu engellemektedir. Yasal statü, dil becerileri ve sosyal içerme, aidiyet duygularını ve Türk toplumuna entegrasyonlarını büyük ölçüde etkilemektedir.



Etkenler, Fırsatlar ve Destek Sistemi

Aşağıdaki paragrafta, Avrupa genelinde ve ortak ülkelerdeki genç göçmenlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış politikalar, eğitim ve öğretim girişimleri, gençlik odaklı programlar ve sosyal destek sistemlerinin gücü incelenmektedir.

Avrupa Birliği

Kasım 2020'de Avrupa Komisyonu, göçmenler, yerel topluluklar, işverenler, sivil toplum ve hükümetler arasında işbirliği yoluyla kapsayıcılığı teşvik etmeyi amaçlayan "**2021-2027 Entegrasyon ve Kapsayıcılık Eylem Planı**" nı tanıttı. Bu plan, eğitim, istihdam, dil öğrenimi ve sosyal içermeye gibi kilit alanların merkezi bir rol oynadığı, entegrasyonun tüm aşamalarında hedeflenen desteğe odaklanmaktadır.

AB bu çabaları özellikle 9.88 milyar Avroluk bütçesiyle ülkelerin göç yönetimini güçlendirmelerine ve sorumlulukları paylaşmalarına yardımcı olan **İltica, Göç ve Entegrasyon Fonu (AMIF)** aracılığıyla desteklemektedir. AMIF, başta hassas durumdakiler olmak üzere AB vatandaşı olmayanlara yönelik erken entegrasyon programları, eğitim, dil öğrenimi ve mesleki eğitim gibi girişimleri finanse etmektedir. Kasım 2023'te Avrupa Komisyonu ayrıca yabancı yetenekleri çekmek, niteliklerin tanınmasını kolaylaştırmak ve uluslararası işe alımın önündeki engelleri azaltmak için bir "**Beceri ve Yetenek Hareketliliği Paketi**" önerdi. [SkillsOVATE aracı](#) ve [ENIC-NARIC projesi](#) gibi araçlar, beceri boşluklarını belirleyerek ve yabancı niteliklerin tanınması konusunda rehberlik sağlayarak bu amaçları desteklemektedir.

Dil öğrenimi, kültürel daldırma ve uluslararası ağlar kurma yoluyla genç göçmenlerin entegrasyonunu kolaylaştıran **Erasmus+ Programı** elbette önemli bir etki yaratmaktadır. Program, göçmenleri sivil katılımı ve karşılıklı anlayışı teşvik eden faaliyetlere katılmaya teşvik ederek sosyal içermeyi desteklemekte ve böylece sosyal engelleri azaltmaktadır. Ayrıca AB, savaşa tepki olarak başlatılan ve sığınma, istihdam ve eğitim konularında rehberlik sağlayan [Dayanışma Platformu](#) aracılığıyla Ukraynalı mültecileri desteklemek için adımlar atmıştır. Benzer çevrimiçi kaynaklar, AB'ye taşınmak isteyenlere pratik bilgiler sunan AB [Göçmenlik Portalı](#) aracılığıyla tüm milletlerden göçmenler için mevcuttur.

Fransa

Fransa'daki genç göçmenlerin sosyal ve mesleki entegrasyonu, farklı nüfuslara kucak açmanın önemini vurgulayan kapsamlı bir politika çerçevesi aracılığıyla ele alınmaktadır. Bu Fransız entegrasyon modeli sadece göçmen kökenli vatandaşlara ekonomik ve sosyal faydalar sağlamayı değil, aynı zamanda daha kapsayıcı bir toplumu teşvik etmeyi de amaçlamaktadır. Politikalar, genç

göçmenler de dâhil olmak üzere imkânları kısıtlı gruplara odaklanarak hem ekonomiye hem de topluma katkı sağlamayı teşvik etmektedir.

Eğitim perspektifinden bakıldığında, Avrupa Komisyonu Fransa'yı göçmenleri eğitim ve öğretim sistemlerine entegre etme konusunda desteklemektedir. Bu kapsamda, erken çocukluk döneminden yükseköğretime kadar uzanan ve sosyal entegrasyon için gerekli olan dil öğrenimine güçlü bir vurgu yapan çeşitli girişimler yer almaktadır. Fransız işgücü piyasasına daha yumuşak bir geçişi kolaylaştırmak amacıyla yabancı niteliklerin tanınması için de çaba sarf edilmektedir. AB fonları bu eğitim içerme programlarının finansmanında hayati bir rol oynamaktadır. Fransa'nın gençlik politikaları sektörler arası olacak ve özerklik arayışındaki gençlerin ihtiyaçlarını karşılayacak ortaklıkları teşvik edecek şekilde tasarlanmıştır. Bu politikalar, özellikle genç göçmenlerle ilgili olmak üzere, gençlerin gelişimini, sivil katılımını, eğitimini, danışmanlığını, öğretimini ve işgücü piyasasına entegrasyonunu destekleyen çeşitli eylemleri kapsamaktadır. Bu politikalar, geçmişleri ne olursa olsun tüm gençlerin başarılı bir gelecek inşa etmelerini sağlayacak fırsatlara erişebilmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

Fransa'da çok sayıda kuruluş genç göçmenlere hukuki, sosyal ve idari yardım sunarak kritik destek sağlamaktadır. Örneğin, **Bureau d'Accueil et d'Accompagnement des Migrants (BAAM)** ücretsiz hukuki ve sosyal hizmetler sunarak göçmenlerin sağlık hizmetlerine, iş fırsatlarına ve Fransızca dil kurslarına erişmelerine yardımcı olmaktadır - başarılı bir entegrasyon için kilit bileşenler. Genç göçmenler için sosyal ağlar ve destek sistemleri güçlüdür; birçok STK ve yardım grubu yiyecek, giyecek, konaklama ve hukuki danışmanlık gibi temel hizmetleri sağlamaktadır. **La Cimade** ve **Gisti** gibi kuruluşlar, yeni ortamlarında istikrar sağlamaları için hayati önem taşıyan hukuki yardım ve idari süreçlerde destek sunmaktadır.

Özetle Fransa, genç göçmenleri topluma entegre etmek için yapılandırılmış bir yaklaşım geliştirmiş ve onları sosyal ve profesyonel olarak gelişmeleri için gerekli araçlar ve destekle donatmıştır. Kapsamlı politikalar, eğitim girişimleri ve güçlü destek ağları sayesinde, genç göçmenlere Fransız toplumuna aktif katkıda bulunma fırsatı verilmekte ve herkesin tam potansiyeline ulaşabileceği kapsayıcı bir ortam teşvik edilmektedir.

İspanya

İspanya, eşit muamele için 15/2022 sayılı İntegral Yasası ve **Vatandaşlık ve İçerme Stratejik Çerçevesi (2023-2027)** gibi politikalar aracılığıyla genç göçmenlerin entegrasyonunu destekleme konusunda önemli ilerleme kaydetmiştir. Bu girişimler AB planlarıyla uyumludur ve eğitim, istihdam, barınma ve ayrımcılığa karşı yasal koruma gibi kilit alanları ele almaktadır. Çerçeve, dil yeterliliği, mesleki eğitim ve kamu hizmetlerine erişimi vurgulayarak daha kapsayıcı bir toplumu teşvik etmektedir.

Ulusal Entegrasyon Fonu (FAMI), projelerin göçmenlerin ihtiyaçlarına göre uyarlanmasında, dil kurslarının, istihdam eğitiminin ve kültürel faaliyetlerin finanse edilmesinde yerel yönetimleri desteklemektedir. İspanya ayrıca **AB'nin Gençlik İstihdamı Girişimi ve Gençlik Garantisi programlarına** katılarak genç göçmenlerin işgücüne katılmalarına yardımcı olmak için işe yerleştirme ve eğitim sağlamaktadır.

Barcelona Activa gibi bölgesel programlar, girişimcilik eğitimi ve iş kuluçkası gibi uzmanlaşmış hizmetler sunarak ulusal çabaları tamamlamaktadır. Ayrıca, STK'lar ve yerel kuruluşlar, özellikle göçmen nüfusunun daha yüksek olduğu Barcelona, Madrid ve Valensiya gibi kentsel alanlarda önemli sosyal ve yasal destek sağlamaktadır. Buna karşılık, **kırsal alanlar** daha az kaynak ve entegrasyon programlarına sınırlı erişim nedeniyle **genellikle zorluklarla karşılaşmaktadır**.

Genel olarak İspanya'nın politikaları, AB, STK'lar ve yerel yönetimlerle işbirliği içinde, eğitim, istihdam ve toplum desteğine güçlü bir şekilde odaklanarak genç göçmenlerin sosyal ve mesleki entegrasyonunu sağlamayı amaçlamaktadır.

İtalya

İtalya, göçmenleri sosyo-ekonomik dokusuna entegre etmeyi amaçlayan çeşitli politikalar ve girişimler uygulamıştır. Temel politikalardan biri, 2007 yılında yürürlüğe giren ve hem kültürel çeşitliliğe hem de ortak toplumsal değerlere saygı göstererek sosyal uyumu teşvik etmek ve göçmenleri entegre etmek için bir çerçeve görevi gören "**Vatandaşlık ve Entegrasyon Değerleri Şartı**"dır.

Bir diğer önemli tedbir de 2009 yılında yürürlüğe giren ve yeni gelen göçmenlerin İtalyan toplumuna entegre olmalarını amaçlayan faaliyetlere katılmalarını gerektiren "**Entegrasyon Anlaşması**"dır. Anlaşma dil ve yurttaşlık bilgisi derslerini içermekte olup, göçmenlerin iki yıl boyunca kredi biriktirmeleri beklenmektedir (en az 30 kredi ve 16'sı abonelik sırasında verilmektedir). Entegrasyon gerekliliklerinin yerine getirilmemesi, sınır dışı edilme de dahil olmak üzere cezalarla sonuçlanabilir.

İtalya ayrıca **İltica Göç ve Entegrasyon Fonu (AMIF)** ve **İl Yetişkin Eğitimi Merkezleri (CPIA)** gibi hem İtalyanlar hem de 16 yaşına gelmiş yabancı vatandaşlar için tasarlanmış AB destekli çeşitli programlar da uygulamaktadır. Bu programlar, göçmenlerin profesyonel ve sosyal olarak entegre olmalarına yardımcı olmak için dil kursları ve mesleki eğitim sunmaktadır. Ulusal düzeydeki diğer girişimler şunlardır:

- 2016'da başlatılan **Genç Göçmenlerin Eğitimi ve Entegrasyonu için Yollar programı**, yetişkinliğe geçiş yapan refakatsiz çocukları desteklemekte, staj ve işe yerleştirme için mali destek sunmaktadır.

- **PUOI projesi**, göçmenlerin sosyal ve iş entegrasyonu için entegre yaklaşımlara odaklanmakta ve genç göçmenler için 4.500 iş fırsatını hedeflemektedir.

Ancak bu çabalara rağmen İtalya'nın entegrasyon politikaları parçalı ve merkezîyetçilikten yoksundur. Ulusal ve bölgesel girişimler mevcut olsa da, bürokratik engeller ve tutarsız program mevcudiyeti, genç göçmenlerin, özellikle de genç yetişkinlerin tam entegrasyonunu engellemektedir. Bu boşluğu doldurmak için CESVI ve Save the Children Italia gibi sivil toplum kuruluşları yerel düzeyde mesleki eğitim ve destek sağlamada hayati bir rol oynamaktadır, ancak genç yabancı yetişkinlerin karşılaştığı benzersiz zorlukları ele almak için daha fazla çabaya ihtiyaç vardır.

Kıbrıs

Genç göçmenlerin Kıbrıs'a gelmesindeki başlıca etkenler üç ana başlık altında toplanabilir.

1. İnşaat, tarım, konaklama ve ev hizmetleri gibi sektörlerdeki işgücü talebi, özellikle AB üyesi olmayan ülkelerden gelen çok sayıda genci cezbedtiğinden, **ekonomik göç** önemli bir rol oynamaktadır. Bu genç göçmenler genellikle daha iyi istihdam fırsatları ve daha fazla ekonomik istikrar aramaktadır.
2. **Siyasi** istikrarsızlık ve çatışmalar, özellikle Suriye ve Lübnan gibi bölgelerden gelen mülteci ve sığınmacı akınına katkıda bulunmaktadır. Bu çatışma bölgelerinden gelen genç göçmenler genellikle çok az kaynağa sahip olduklarından, sosyal ve ekonomik entegrasyona duydukları acil ihtiyaç çok önemlidir.
3. **Eğitim hedefleri** de bazı gençleri istikrarlı bir ortamda yüksek öğrenim görmek için Kıbrıs'a çekmektedir. Ülkenin AB üyeliği ve güçlü yüksek öğrenim sistemi, hem AB hem de AB üyesi olmayan ülkelere gelen öğrenciler için cazibesini artırmaktadır.

Zorluklara rağmen, Kıbrıs'ta genç göçmenler için özellikle istihdam ve eğitim alanlarında kayda değer fırsatlar bulunmaktadır. Kıbrıs ekonomisi, başta otelcilik ve turizm olmak üzere kilit sektörlerde iş olanakları yaratmaya devam etmektedir. Bu sektörler sadece finansal istikrar sağlamakla kalmayıp aynı zamanda genç göçmenlerin yerel toplum içinde bağlantılar kurmasına olanak tanıyan sosyal entegrasyon yolları olarak da hizmet etmektedir.

Hem AB vatandaşları hem de AB vatandaşı olmayanlar için erişilebilir çok sayıda yüksek öğretim kurumu ile eğitim fırsatları çoktur. Genç göçmenler, özellikle Kıbrıs işgücü piyasasında talep gören işletme, bilgi teknolojisi ve konaklama yönetimi gibi alanlarda çeşitli programlara kayıt yaptırabilirler. Ayrıca, mesleki eğitim merkezleri, geleneksel akademik yolları takip edemeyenler için alternatif yollar sunarak onları inşaat, sağlık ve BT alanlarında pazarlanabilir becerilerle

donatmaktadır. Kıbrıs, iş kurmak isteyen gençlere finansman ve mentorluk sağlayan çeşitli programları desteklediği için girişimcilik fırsatları da bulunmaktadır. Göçmen gençler finansmana sınırlı erişim gibi zorluklarla karşılaşabilse de, hükümet ve AB destekli girişimler, girişimcilik hevesi olanlar için serbest meslek sahibi olmanın yollarını yaratmaktadır.

Kıbrıs, genç göçmenlere entegrasyon yolculuklarında yardımcı olmak üzere tasarlanmış çok yönlü bir destek sistemi kurmuştur. Bu sistem hem hükümet girişimlerini hem de göçmenlerin özel ihtiyaçlarını karşılamak için sahada çalışan sivil toplum kuruluşlarının (STK'lar) çabalarını içermektedir. **Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Entegrasyonu için Ulusal Eylem Planı** eğitim, istihdam, sağlık ve sosyal hizmetlere erişimi kolaylaştıracak stratejilerin ana hatlarını çizmektedir. Bu planın kritik bir yönü, yerel dilde yeterlilik okulda başarılı olmak ve istihdam sağlamak için hayati önem taşıdığından, Yunanca dil kursları sağlamayı içermektedir. Hükümet girişimleri çok önemli olmakla birlikte, **STK'lar** da entegrasyon sürecinde eşit derecede önemli bir rol oynamaktadır. Caritas Cyprus ve KISA (Action for Equality, Support, and Antiracism) gibi kuruluşlar dil kursları, hukuki danışmanlık ve göçmenlerin ihtiyaçlarına göre uyarlanmış çeşitli sosyal hizmetler sunmaktadır. Birçok STK, genç göçmenlere yeni çevrelerine uyum sağlamanın zorluklarını aşmalarında yardımcı olan, ağlar kurmalarına, Kıbrıs kültürü hakkında bilgi edinmelerine ve temel beceriler geliştirmelerine yardımcı olan mentorluk programları sunmaktadır.

Türkiye

Türkiye, başta Suriyeli mülteciler olmak üzere genç göçmenlerin topluma ve iş gücüne entegrasyonunu desteklemek için bir dizi politika uygulamıştır. Bu çabalar, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde geliştirilen kapsamlı bir göç politikası çerçevesinin parçasıdır. Temel girişimler genç göçmenler için eğitim ve istihdam fırsatlarına odaklanmaktadır.

Eğitim, mesleki becerileri ve dil yeterliliğini geliştirmeyi amaçlayan dil kursları ve mesleki eğitim sağlayan programlarla Türkiye'nin stratejisinin merkezinde yer almaktadır. **Şartlı Eğitim Yardımı (ŞEY)** gibi özel programlar, Suriyeli genç mültecilerin okula devam etmesini teşvik etmektedir. **Genç Suriyeli İş Programları** gibi diğer hedefli girişimler, genç Suriyelilerin iş kurmalarına ve ekonomiye katkıda bulunmalarına yardımcı olmak için girişimcilik eğitimi sunmaktadır.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM*) gibi devlet kurumları ve **Türk Kızılayı** gibi kuruluşlar sağlık hizmetleri, hukuki yardım ve eğitim kaynakları gibi temel hizmetleri sağlamaktadır. **"İş Ortağım"** gibi programlar, genç göçmenlerin finansal kaynaklara erişimine yardımcı olmak için mentorluk ve iş becerileri eğitimi sunmaktadır. Entegrasyon süreci, genç göçmenlerin sosyal bağlantılar kurmalarına yardımcı olmak ve aidiyet duygusunu geliştirmek için topluluk etkinlikleri ve kültürel faaliyetler düzenleyen devlet kurumları, STK'lar ve yerel



belediyeler tarafından kolaylaştırılan güçlü sosyal ağlarla daha da desteklenmektedir.



Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüş ve düşünceler sadece yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Agence du Service Civique'in görüş ve düşüncelerini yansıtmak zorunda değildir. Ne Avrupa Birliği ne de Agence du Service Civique bunlardan sorumlu tutulamaz.

Zorluklar ve Beceri Açığı Değerlendirmesi

Çeşitli ülkelerdeki bulgular, genç göçmenlerin karşılaştığı dil engelleri, beceri eksiklikleri ve kültürel/yasal engeller gibi ortak bir dizi zorluğu ortaya koymaktadır. Spesifik bağlam farklı olsa da, bazı temel temalar ortak ülkelerde ve AB'de tekrarlanmaktadır. Bu sorunlar öncelikle genç göçmenlerin eğitim, sosyal ve mesleki entegrasyonunu engellemekte ve ev sahibi toplumlara tam olarak katkıda bulunma becerilerini etkilemektedir.

Dil, ev sahibi ülkelerde eğitim ve istihdam için gerekli yeterliliği elde etmekte zorlanan genç göçmenler, özellikle de mülteciler için entegrasyonun önünde önemli bir engel olmaya devam etmektedir. Birçok hükümet ve STK dil programları sunsa da, bu girişimler özellikle kırsal bölgelerde sıklıkla kalite ve erişilebilirlikten yoksundur ve birçok genç göçmeni temel dil becerilerinden yoksun bırakmaktadır. Ancak, dil yeterliliğinin tek başına başarılı bir entegrasyonu garanti etmediği giderek daha fazla kabul görmektedir. Farklı düzeylerde dil becerisine sahip pek çok yerli vatandaş tam vatandaşlık haklarından yararlanmakta, bu da entegrasyonun sosyal ağlara erişim, istihdam fırsatları ve kültürel adaptasyon da dahil olmak üzere daha geniş bir dizi faktörü içerdiğini göstermektedir (Avrupa Konseyi, 2024). Bu nedenle, dil engellerini ele almak çok önemli olmakla birlikte, entegrasyon politikaları genç göçmenleri etkili bir şekilde desteklemek için bu diğer sosyal, ekonomik ve yasal faktörleri de dikkate almalıdır.

Genç göçmenler **eğitim** alanında önemli zorluklarla karşılaşmaktadır. Birçoğu sisteme göç nedeniyle eğitimlerinde boşluklar yaşayarak girmekte ve genellikle anadili İngilizce olan öğrencilere kıyasla **daha yüksek oranlarda okulu bırakmaktadır**. Dil yardımı gibi özel desteklerin eksikliği, yaşadıkları zorlukları daha da artırarak akademik performans düşüklüğüne yol açmaktadır. Bu durum, göçmen öğrencilerin yeni müfredata ve kültürel normlara uyum sağlamakta zorlandığı İspanya, Kıbrıs ve İtalya gibi ülkelerde yaygın bir sorundur. Ortaöğretimi tamamlayanlar bile mali kısıtlamalar, dil sorunları veya bürokratik engeller nedeniyle yükseköğretime devam etmekte zorlanmaktadır.

Genel olarak, sahip oldukları beceriler ile yerel iş piyasasının talepleri arasında bir uyumsuzluk söz konusudur. Çoğu ülkede göçmenler, mesleki niteliklere sahip olmalarına rağmen tarım, konaklama veya ev hizmetleri gibi sektörlerde çalışarak sahip oldukları işler için gereğinden **fazla kalifiye** olmaktadır. AB genelinde 2021 yılında, AB vatandaşları için %20,8 olan aşırı yeterlilik oranı, AB vatandaşı olmayanlar için %39,6'dır (OECD, 2023). **Yabancı niteliklerin tanınmasındaki** bürokratik zorluklar yaygındır ve göçmenleri genellikle düşük vasıflı işleri kabul etmeye zorlamaktadır. Bu sorun özellikle, yabancı diplomaların tanınması sürecinin karmaşık ve pahalı olduğu ve eksik istihdamla sonuçlandığı İtalya, Kıbrıs ve Türkiye'de daha belirgindir.

Ayrıca **dijital okuryazarlık**, özellikle AB üyesi olmayan ülkelerden gelen genç göçmenler için önemli bir eksiklik olarak tanımlanmaktadır. Dijital eğitim ve teknolojiye erişim genellikle yerel ekonomiler, eğitim sistemleri ve altyapı gibi faktörler tarafından şekillendirildiğinden, dijital becerilerdeki eksiklikler menşee ülkeye bağlı olarak büyük ölçüde değişebilir. Kıbrıs ve Fransa gibi giderek dijitalleşen ekonomilerde dijital beceri eksikliği, özellikle BT, finans ve iş hizmetleri gibi sektörlerde daha yüksek vasıflı iş fırsatlarını sınırlamaktadır. Bu dijital uçurum sadece mesleki ilerlemeyi engellemekle kalmıyor, aynı zamanda temel hizmetlere ve bilgiye erişimi de kısıtlayarak genç göçmenleri daha da marjinalleştiriyor. Bu eşitsizliklerin giderilmesi, geçmişleri ne olursa olsun tüm gençlerin dijital ekonomiye tam olarak katılabilmelerini sağlamak için elzemdir.

Kültürel zorluklar da entegrasyonun önünde önemli engeller oluşturmaktadır. Kültürel farklılıklar genellikle yanlış anlamalara, ayrımcılığa ve sosyal izolasyona yol açmaktadır. Pek çok genç göçmen, alışık olmadıkları sosyal normların üstesinden gelmekte zorlanmakta, bu da sosyal ağlar kurma ve iş fırsatlarına erişme becerilerini engellemektedir. Bu durum, göçmenlerin farklı gelenekler, değerler ve bazen de düpedüz ayrımcılık nedeniyle yerel topluluktan kopuk hissettikleri İspanya, İtalya ve Fransa gibi ülkelerde yaygın bir sorundur. Ayrıca, depresyon, anksiyete ve yerinden edilme travması gibi **ruh sağlığı sorunları**, sosyal ve mesleki entegrasyon zorluklarını daha da kötüleştirmektedir. Bu durum, özellikle ekonomik zorlukların ve sosyal izolasyonun göçmenlerin karşılaştığı ruh sağlığı sorunlarına katkıda bulunduğu Türkiye, İtalya ve Fransa gibi bağlamlarda daha da belirgindir.

Genç göçmenlerin karşılaştığı **yasal ve bürokratik engeller**, tüm ülkelerde tutarlı bir engeldir. Göçmenlik sistemlerinin karmaşıklığı, yasal statü, çalışma izinleri ve sosyal hizmetlere erişimle ilgili belirsizliklerle birleştiğinde ek stres yaratmaktadır. İspanya ve Türkiye gibi ülkelerde, bu bürokratik zorluklar net bilgi eksikliği ile daha da artmakta ve göçmenlerin hak ve yetkilerinden emin olamamalarına neden olmaktadır.

Finansal ve girişimcilik okuryazarlığı bir diğer endişe kaynağıdır. Sınırlı finansal risk yönetimi becerileri nedeniyle, göçmen işçiler ve aileleri genellikle gerçekçi fırsatlardan ziyade beklentilere dayalı krediler almaktadır. Birçoğu, seyahat masraflarını karşılamak için kredi almak veya barınma, gıda ve sağlık hizmetleri gibi beklenmedik masraflar da dahil olmak üzere yurtdışında yaşamının gerçek masraflarını hafife almak gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu durum, finansal kaynaklara sınırlı erişimle birleştiğinde, finansal güvence elde etme veya girişimcilik kurma becerilerini engellemektedir. Bu boşluk, göçmenlerin finansal hizmetlere erişimde yapısal engellerle de karşılaştığı İtalya ve Türkiye gibi ülkelerde özellikle dikkat çekmektedir. Genel olarak, akıllıca tasarruf etmeyi, etkili bütçe yapmayı ve havaleler için resmi kanalları kullanmayı öğrenmek, genç göçmenlerin finansal güvenlik oluşturmalarına yardımcı olabilir (Caucasus Research Resource Centre, 2020).



Son olarak, genç göçmenlerin (özellikle sığınmacılar ve insan ticareti mağdurları gibi daha savunmasız kategoriler) özel ihtiyaçlarına göre uyarlanmış kapsamlı destek politikalarının eksikliği tekrar eden bir sorundur. Birçok ülke **uzun vadeli entegrasyondan ziyade ilk kabul sürecine** odaklanmıştır. Bu kısa vadeli yaklaşım, uzun vadeli entegrasyona sürekli odaklanılmamasının göçmenlerin başarılı olma fırsatlarını sınırladığı İtalya ve Türkiye'nin stratejilerinde açıkça görülmektedir.

Sonuç olarak, özel bağlam ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, genç göçmenlerin karşılaştığı zorluklar Avrupa ve ötesinde çarpıcı bir şekilde benzerdir. Bu zorlukların ele alınması, dil eğitimini iyileştiren, yeterliliklerin tanınmasını kolaylaştıran, dijital uçurum arasında köprü kuran, finansal ve girişimcilik yeterliliklerini teşvik eden ve ruh sağlığı ve sosyal içermeye için özel destek sağlayan koordineli bir yaklaşım gerektirmektedir. Ülkeler bu sorunları ele alarak genç göçmenlerin başarılı entegrasyonlarının önündeki engelleri aşmalarına yardımcı olabilir ve yeni toplumlarına daha fazla katkıda bulunmalarını sağlayabilir.



Temel Çıkarımlar ve Eğitim Alanlarının Belirlenmesi

Ortakların hem ülke hem de AB düzeyindeki araştırma ve analiz bulgularına dayanarak, genç göçmenlerin etkili entegrasyonunu desteklemek için 8 ana eğitim ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Aşağıdaki liste, UNITY EUROPE Araç Kutusu (WP3) tarafından ele alınacak eğitim konularının seçiminde ortaklara yol gösterecektir.

1. AĞ KURMA, İLETİŞİM VE SOSYAL BECERİLER

Bu raporda vurgulanan çoklu zorluklar ışığında, eğitim ve öğretim sistemi göçmenleri bir dizi beceriyi edinmeleri konusunda desteklemelidir:

- **SPESİFİK AĞ BECERİLERİ** hedeflenmektedir:
 - Eğitim fırsatları bulma
 - Uygun rehberlik/mentorluk almak
 - İş bulma
 - Göçmenlere destek sunan ve onları her türlü iş sömürsü ve ayrımcılığa karşı savunan yerel derneklerle bağlantı kurmak
 - Gönüllülük, toplumsal faaliyetler, yerel etkinliklere katılım vb. yollarla yerel topluluklarla bütünleşme.
- Sosyal ve profesyonel entegrasyon için **YUMUŞAK BECERİLER**. Bunlar şunları içerebilir:
 - Kültürlerarası iletişim, özellikle bir iş görüşmesine nasıl hazırlanılacağına odaklanarak (olası farklı sosyal norm anlayışları, iş etiği vb. dikkate alınarak)
 - Uyarlanabilirlik
 - Ekip çalışması ve işbirliği
 - Topluluk önünde konuşma
 - Problem çözme ve çatışma çözümleri
 - Liderlik becerileri
 - Planlama ve yönetim

2. DİL VE KÜLTÜREL YETERLİLİK

Dil ve kültürel farklılıklar, etkili entegrasyonun önündeki başlıca engellerden birini teşkil etmektedir. Bu nedenle, genç göçmenlerin farklı dilsel ve coğrafi bağlamlara uyum sağlayabilmeleri için **YATAY DİL VE KÜLTÜREL YETKİNLİKLER** desteklenmelidir. Özel eğitim kaynakları, nasıl yapılacağına dair pratik bilgiler ve ipuçları içermelidir:

- Yerel dil bilgisini geliştirmek
- Kişisel ihtiyaçlara, iş sektörüne vb. dayalı özel dil kurslarına erişim
- Dil seviyesini zorunlu standartlarla uyumlu hale getirin
- Dil sertifika sınavlarına hazırlanın

- Çeşitli AB ülkelerindeki kültürel normları ve sosyal görgü kurallarını anlamak

3. AB UYUMLU BİR ÖZGEÇMİŞ HAZIRLAMA

Göçmenlerin aşırı vasıflandırılması daha geniş kapsamlı yapısal bir sorun olsa da, eğitim ve öğretim sistemi, göçmenlerin Avrupa dışında edindikleri beceri ve vasıflarını AB işgücü piyasasının gereklilikleriyle uyumlu bir şekilde sunmalarına yardımcı olmada kilit bir rol oynayabilir. Göçmenlerin AB standartlarını karşılayan, AB formatlarını (Europass gibi) kullanan ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ile uyumlu özgeçmişler oluşturmalarına yardımcı olmak için ek kaynaklara ihtiyaç olduğu açıktır.

4. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Yerel topluluklarla yakından bağlantılı bir iş kurmak sosyal entegrasyon için güçlü bir araç olduğundan, girişimcilik yetkinliğini teşvik etmek tüm genç göçmenler için çok önemlidir. Ayrıca, göçmenlerin istihdamda düzenli olarak karşılaştıkları güvencesiz iş piyasasına ve bürokratik zorluklara bir alternatif sunar. Özel eğitim materyalleri, genç göçmenleri yeni bir ülkede iş kurma, iş destek hizmetlerine erişim, finansman veya mikro krediler yoluyla fon sağlama, yerel yasal ve düzenleyici çerçeveleri anlama ve etkili pazarlama stratejilerinde ustalaşma gibi temel girişimcilik becerilerini geliştirmede desteklemelidir.

5. FİNANSAL OKURYAZARLIK

Finansal okuryazarlık, genç göçmenlerin havale gönderme, sınırlı kişisel kaynaklar, seyahat masrafları için kredi alma ve yurt dışında yaşamının gerçek maliyetini hafife alma gibi sıklıkla karşılaştıkları belirli zorluklar göz önünde bulundurulduğunda, parayı etkili bir şekilde yönetmelerine ve tasarruf etmelerine yardımcı olmak için geliştirilmesi gereken çok önemli bir beceridir. Destek sistemleri, aşağıdakiler de dahil olmak üzere temel finansal becerileri geliştirmeyi amaçlamalıdır:

- Finansal risklerin anlaşılması
- Bütçeleme ve tasarruf
- Finansal hizmetlerden bilinçli bir şekilde yararlanma
- Sömürü ve haksız uygulamalardan kaçınmak için mali haklarını bilmek

6. DİJİTAL OKURYAZARLIK

Avrupa işgücü piyasasında dijital becerilerin tanınmasını kolaylaştırmak için, özel eğitim kaynakları genç göçmenleri Avrupa Bilgisayar Ehliyeti (ECDL) ile tanıştırabilir ve ECDL sınavına hazırlanmak için yararlı bilgi ve yeterlilikler sunabilir. Dijital beceri eğitiminin temelden ileri düzeye kadar seviyelere ayrılarak geliştirilmesi de önemlidir; bu yaklaşım, kursları hem farklı bilgi seviyelerine hem de başvurabilecekleri çeşitli iş pozisyonlarına göre uyarlayacaktır. UNITY EUROPE projesinin ölçeği ve kapsamı düşünüldüğünde, Araç Kutusu aşağıdaki gibi temel beceri ve bilgilere odaklanabilir:

- Temel bilgisayar becerileri, temel yazılımlar (ör. Microsoft Office, Google Workspace)
- Çevrimiçi (kültürlerarası) iletişim ve netiquette
- Hem profesyonel hem de kişisel ortamlarda çok önemli olan dijital güvenlik (siber güvenlik farkındalığı, veri koruma ve güvenli internet uygulamaları hakkında bilgi vb.)
- Yerel topluma etkin entegrasyon için sosyal medya
- İş arama ve dijital araçlar (iş aramak için dijital platformların nasıl kullanılacağı, çevrimiçi bir varlık oluşturma ve çevrimiçi iş başvurusu yapma)

7. ZİHİNSEL ESENLİK

Ruh sağlığı sorunları, etkili entegrasyonun önünde büyük bir engel teşkil edebilir ve göçmenin yeni ülkedeki tüm deneyimini sekteye uğratabilir. Her deneyim benzersiz olduğundan ve birçoğu profesyonel destek gerektiren önemli travmalara maruz kaldığından hedefe yönelik destek gereklidir; ancak UNITY EUROPE Araç Kutusu bu konuda yardımcı olabilir:

- Ruh sağlığı konusunda farkındalık yaratmak
- Ruh sağlığı hizmetlerine erişim konusunda rehberlik sunun
- Aşağıdakiler için temel stratejiler sağlayın:
 - Duyguları anlamak
 - Stres yönetimi tekniklerini de kapsayacak şekilde ruh sağlığı ve refahın ele alınması (genç göçmenlerin karşılaştığı benzersiz zorlukları ve engelleri dikkate alarak)
 - İlişkileri yönetmek
 - Özgüven ve özsaygı oluşturma

8. YASAL HAKLAR EĞİTİMİ

Hukuk sisteminde gezinmek, haklarını anlamak ve onları nasıl savunacaklarını bilmek tüm göçmenler için gerekli bir beceridir. Ancak, genç göçmenler genellikle teknik hukuki konuları kavramakta ek zorluklarla karşılaşır ve ekstra desteğe ihtiyaç duyabilirler. UNITY EUROPE genç göçmenlere yardımcı olmak için değerli bir fırsat sunmaktadır:

- İnsan, medeni ve çalışma hakları konusundaki farkındalıklarının güçlendirilmesi
- Göçmenlik, ikamet politikaları ve iş kanunlarının anlaşılması
- Hem yerel hem de AB düzeyinde sivil ve sosyal katılım için araçların belirlenmesi ve kullanılması
- Çalışanlar olarak sivil sorumlulukların ve görevlerin tanınması

Belirli yasalar, kamu hizmetleri (sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik gibi) ve çalışma hakları (sözleşmeler, çalışma saatleri ve sendikal haklar dahil) hakkındaki bilgileri

ülkeden ülkeye değişmektedir. UNITY EUROPE havuzu (WP2), göçmenlerin İtalya, İspanya, Fransa, Kıbrıs ve Türkiye'nin yanı sıra bir bütün olarak AB'nin özel ulusal bağlamlarında gezinmelerine yardımcı olacak kısa bilgiler ve ilgili bağlantılar sunarak değerli bir kaynak görevi görecektir.

Buna karşılık, UNITY EUROPE Araç Kutusu (WP3), göçmenlerin bu karmaşık ve çeşitli sistemlerde gezinmelerini sağlayacak çapraz beceriler geliştirmeye odaklanmalı ve daha büyük bir topluluğun, yani Avrupa topluluğunun bir parçası olmanın getirdiği haklar, sorumluluklar ve fırsatlar hakkında bilgi sağlamalıdır.



Bibliyografya

Bank of Italy, Indagini sull'alfabetizzazione finanziaria e le competenze di finanza digitale in Italia: giovani, 2024.

<https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/indagini-alfabetizzazione/2023>

Beauchemin, Cris ve diğerleri. "Fransa'daki göçmenler: kadın çoğunluk." Population & Societies, Sayı 502 Temmuz-Ağustos 2013.

Cachón Rodríguez, Lorenzo. "Los inmigrantes jóvenes en el mercado de trabajo en España". Universidad Complutense de Madrid. Mediterráneo económico, N°. 36, sayfa 39-55. 2022. Erişim tarihi 17 Haziran 2024.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8814853>

Caritas Kıbrıs. "Kıbrıs'ta Göçmenlerin Desteklenmesi: Entegrasyon Programları ve Hizmetleri." Caritas Kıbrıs. 2023. Erişim 15 Eylül 2024.

<https://caritascyprus.org/#services>

Carretero, Leslie. "Tanınmayan genç göçmenler: Fransa'daki sokağa çıkma yasaklarından en çok etkilenenler". Info Migrants, 22 Nisan 2021.

Kafkasya Araştırma Kaynak Merkezi, Göçmenler için finansal okuryazarlık: haritalama ve ihtiyaç değerlendirmesi, 2020

Kıbrıs Çalışma ve Sosyal Sigorta Bakanlığı, Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Entegrasyonu için Ulusal Eylem Planı 2021-2027, 2022

Doménech, Rafael. "İspanya: Gerekli bir göç sürecinin zorlukları". BBVA Araştırma. 2024. Erişim tarihi 20 Haziran 2024.

<https://www.bbvaesearch.com/en/publicaciones/spain-the-challenges-of-a-necessary-immigration-process/>

Emeriau, Mathilde & Latin D. David. "Fransa'da Entegrasyon Başarısızlıkları: Mekanizma Arayışı". Çalışma Belgesi No. 20-03

EPE. "El número de jóvenes migrantes con empleo en España sube del 28 al 51%". El Periódico de España. 2022. Erişim tarihi 14 Haziran 2024.

<https://www.epe.es/es/actualidad/20221113/numero-jovenes-migrantes-empleo-espana-78495391>

Avrupa Komisyonu. "Kıbrıs'ta İltica, Göç ve Entegrasyon Fonu (AMIF) Programları." AK. 2022. 12 Eylül 2024 tarihinde erişilmiştir https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_en



Avrupa Komisyonu, "Göç yönetimi: Ukrayna'dan gelen mültecilerin karşılanması", Avrupa Komisyonu. 2022. Erişim tarihi 23 Haziran 2024. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_en

Avrupa Komisyonu, "Mülteci ve göçmenlerin eğitim ve öğretime entegrasyonu", Avrupa Komisyonu. 2020. Erişim tarihi 23 Haziran 2024. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/>

Avrupa Komisyonu, "Statistics on migration to Europe", Avrupa Komisyonu. 2024. Erişim tarihi 23 Haziran 2024. <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/statistics-migration>

Avrupa Komisyonu. "Gençlik İstihdam Girişimi (YEI)". Avrupa Komisyonu. N.d. Erişim tarihi 20 Haziran 2024. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176&langId=en>

Avrupa Konseyi, "Yetişkin Göçmenlerin Dilsel Entegrasyonu", Avrupa Konseyi 2024. Erişim tarihi 23 Haziran 2024. [https://www.coe.int/en/web/lang-migrants/faq#%2210090182%22:\[\]](https://www.coe.int/en/web/lang-migrants/faq#%2210090182%22:[])

Eurostat. "Migrant integration and inclusion dashboard". Eurostat. 2024. Erişim tarihi 17 Haziran 2024. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/migrant-integration-inclusion/>

Eurostat. "Cinsiyet, yaş ve vatandaşlığa göre işsizlik oranları (%)". Eurostat. 2024. Erişim tarihi 14 Haziran 2024. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_urgan__custom_11868373/default/table?lang=en

Eurostat. "Göç ve göçmen nüfus istatistikleri." Eurostat. 2024. Erişim tarihi 6 Haziran 2024. <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?>

Eurostat, "Göç ve göçmen nüfus istatistikleri", Eurostat 2023. Erişim tarihi 23 Haziran 2024. <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>

Eurostat. "Göç ve Göçmen Nüfus İstatistikleri: Kıbrıs'a Genel Bakış". Eurostat. 2022. Erişim tarihi 6 Eylül 2024 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics

Fondation de France. "Aide aux migrants: accueillir, accompagner, créer des liens". Fondation de France. Erişim tarihi 15 Haziran 2024.

<https://www.fondationdefrance.org/fr/solidarite-migrants>

Foro para la Integración Social de los Inmigrantes. "Situación de las personas migrantes y refugiadas en España. Informe anual 2022". Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migración. 2023. Accessed June 12, 2024.

https://www.foroinmigracion.es/documents/1652165/2966006/INFORME_FISI_2022.pdf/eb4e20b3-84e9-48bf-b0e1-49fe13bbfb20?t=1689669175925

FRA, AB'deki genç mültecilerin entegrasyonu: iyi uygulamalar ve zorluklar, 2019

Fromentin, Julie. "Fransız Kırsalında Göç Farklı Kökenler ve Varış Noktaları". Metropolitics. 2024. Erişim tarihi 15 Haziran 2024.

<https://metropolitics.org/Immigration-in-the-French-Countryside.html>

Future Worlds Centre "Kıbrıs'taki Genç Göçmenler için Dil Öğrenimi ve Entegrasyon Desteği." Geleceğın Dünyası Merkezi. 2023. Erişim tarihi 10 Eylül 2024 <https://www.futureworldscenter.org/>

García-Cid, A., Gómez-Jacinto, L., Hombrados-Mendieta, I., Millán-Franco, M. & Moscato, G. "Ayrımcılık ve İspanya'daki Göçmenlerin Psikososyal İyi Oluđu: Topluluk Duygusunun Moderatör Rolü". Front. Psychol. 2020. Erişim tarihi 20 Haziran 2024. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02235>

González Enríquez, Carmen. "İspanya'da göç, istihdam, üretkenlik ve eşitsizlik". Real Instituto Elcano. 2024. Erişim tarihi 20 Haziran 2024.

<https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/immigration-employment-productivity-and-inequality-in-spain/>

ILO, Avrupa'daki yerli ve göçmenlerin beceri uyumsuzluğu, 2017.

INE. "Estadística de adquisiciones de nacionalidad española de residentes. Año 2023". Instituto Nacional de Estadística. 2024. Erişim tarihi 17 Haziran 2024.

<https://www.ine.es/dyngs/Prensa/EANER2023.htm>

INE. "Tarih, cinsiyet, yaş grubu ve uyruğa göre yerleşik nüfus". Instituto Nacional de Estadística. 2024. Erişim tarihi 12 Haziran 2024.

<https://www.ine.es/jaxiT3/Tabla.htm?t=56936>

INE. "Población por comunidades y provincias, nacionalidad, edad (grupos quinquenales) y sexo". Instituto Nacional de Estadística. 2023. Erişim tarihi 12 Haziran 2024.

<https://www.ine.es/jaxi/Tabla.htm?path=/t20/e245/p04/provi/I0/&file=0tam004.px&L=0>

Insee. "L'essentiel sur... les immigrés et les étrangers". Insee. 2024. Erişim tarihi 15 Haziran 2024 <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3633212>

Insee "Göçmenler ve göçmenlerin torunları". Insee. 2023. Erişim tarihi 18 Haziran 2024
<https://www.insee.fr/en/statistiques/7342918?sommaire=7344042>

IntegrazioneMigranti.gov." Istat: popolazione quasi stabile grazie all'immigrazione." 04 Nisan 2024. Erişim tarihi 6 Haziran 2024.
<https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-news/Dettaglio>

Integrazione Migranti.gov. "Accordo di integrazione." 2022. Erişim tarihi 6 Haziran 2024. <https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-norme/Dettaglio-norma/>.

IntegrazioneMigranti.gov. "Piano d'azione per l'integrazione el'inclusione 2021-2027". Erişim tarihi: 5 Haziran 2024.
<https://www.integrazionemigranti.gov.it/it-it/Dettaglio-approfondimento/id/1/Piano-dazione-per-lintegrazione-e-linclusione-2021-2027>

IntegrazioneMigranti.gov. "Il ricono scimento dei titoli di studio e delle qualifiche professionali". 2021. Erişim tarihi: 11 Haziran 2024.
<https://integrazionemigranti.gov.it/it-it/Ricerca-norme>

Uluslararası Çalışma Örgütü. "Kıbrıs'ta Göçmen İşgücü Piyasasının Entegrasyonu." ILO. 2023. Erişim tarihi 8 Eylül 2024 <https://www.ilo.org/cyprus>

Uluslararası Çalışma Örgütü, "Una panoramica delle migrazioni per lavoro in Italia", 2024

Uluslararası Göç Örgütü (IOM). "Gençlik ve Göç". IOM. 2016. Erişim tarihi 20 Haziran 2024. <https://publications.iom.int/system/files/pdf/idm-29.pdf>

Uluslararası Göç Örgütü, Türkiye - Göçmen Varlığı İzleme Yıllık Raporu, 2020

Istat. "Migrazioni interne ed internazionali della popolazione residente anni 2022-2023." 28 Mayıs 2024. Erişim tarihi 5 Haziran 2024.
<https://www.istat.it/it/files/2024/05/Migrazioni-interne-e-internazionali>

Istat. "Stranieri resident al 1° Gennaio." 5 Haziran 2024. Erişim tarihi 5 Haziran 2024. <http://dati.istat.it/Index.aspx?QueryId=42869>



Istat. "Stranieri e naturalizzati nel mercato del lavoro italiano." 3 Şubat 2023. Erişim tarihi 5 Haziran 2024. <https://www.istat.it/it/files//2023.pdf>

ITALIA IN DATI. "Immigrazione e stranieri residenti in Italia." 2023. Erişim tarihi: 5 Haziran 2024. [https://italiaindati.com/immigrazione/#:~:text=A%20inizio%](https://italiaindati.com/immigrazione/#:~:text=A%20inizio%20)

Jacovkis, J., Montes, A. & Rambla, X. "Varmak Yeterli Olmadığında - Göçmen Gençlerin Eğitim ve İstihdam Fırsatlarına Erişimindeki Kısıtlamalar". Societies. 2022. Erişim tarihi 20 Haziran 2024. <https://doi.org/10.3390/soc12030095>

Kien, C., Sommer, I., Faustmann, A. *ve diğerleri*. "Avrupa ülkelerindeki genç mülteci ve sığınmacılarda ruhsal bozuklukların yaygınlığı: sistematik bir gözden geçirme." Eur Child Adolesc Psychiatry 28, (2019): 1295-1310

KISA. "Eşitlik, Destek ve Irkçılık Karşıtı Eylem: Kıbrıs'ta Gençlik Göçmen Entegrasyon Programları" KISA. 2023. Erişim tarihi 11 Eylül 202 <https://kisa.org.cy/campaigns/>

Mahía, Ramón & Medina, Eva. "Informe sobre la Integración de la población extranjera en el mercado laboral español". OBERAXE. 2022. Erişim tarihi 12 Haziran 2024. https://www.inclusion.gob.es/oberaxe/es/publicaciones/documentos/documento_0141.htm

Göç Veri Portalı. "Enfants et jeunes migrants". Göç Veri Portalı. Erişim tarihi 15 Haziran 2024 <https://www.migrationdataportal.org/fr/themes/child-and-young-migrants>

Göç Politikaları Enstitüsü. "Türkiye: Göçten Göçe Dönüşüm." Göç Politikaları Enstitüsü. Erişim tarihi 15 Haziran 2024. <https://www.migrationpolicy.org>

Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones. "Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığına Karşı Vatandaşlık ve İçerme Stratejik Çerçevesi (2023-2027) Özet". Gobierno de España. 2023. Erişim tarihi 20 Haziran 2024. <https://www.inclusion.gob.es/oberaxe/ficheros/documentos/SummaryStrategic-Frameworkfor-Citizenship-and-Inclusionagainst-Racism-and-Xenophobia2023-2027.pdf>

Ministero dell'Istruzione e del Merito. "Centri provinciali per l'istruzione degli adulti". 2021. Erişim tarihi: 5 Haziran 2024. <https://www.miur.gov.it/i-centri-provinciali-per-l-istruzione-degli-adulti>

Nordic Monitor. "Resmi istatistikler Türkiye'de yaşayan yabancıların 2021'de yeni bir rekor kırdığını gösteriyor." Nordic Monitor. Erişim tarihi 15 Haziran 2024
<https://nordicmonitor.com>

OECD, Göçmen Entegrasyonu Göstergeleri 2023. 2023.

OECD, OECD Ülkelerinde Göçmenlerin İşgücü Piyasası Sonuçları ve Entegrasyon Politikaları, Uluslararası Göç Görünümü, 2020

OECD "Göç politikası tartışmaları", OECD. 2021. Erişim tarihi: 25 Haziran 2024
<https://www.oecd.org/els/mig/MPD-N-26-Integration-Youth-with-Migrant-Parents.pdf>

OECD, Kabul Eden Ülkelerde Ukraynalı Mültecilere Yönelik Haklar ve Destek. Paris: OECD Yayıncılık, 2022.

OECD, Paris'teki Göçmen ve Mültecilerin Yerel Entegrasyonu için Birlikte Çalışmak, 2018

Pérez Ortega, Marina. "İspanya'daki refakatsiz çocukların sosyal entegrasyonu: Başlıca zorluklar ve çözümler". Humanium. 2022. Erişim tarihi 20 Haziran 2024.
<https://www.humanium.org/en/the-social-integration-of-unaccompanied-minors-in-spain-main-challenges-and-solutions/>

Kıbrıs Cumhuriyeti, İstatistik Servisi. "Nüfus ve Göç İstatistikleri 2022." Kıbrıs Cumhuriyeti İstatistik Servisi. 2023. Erişim tarihi 11 Eylül 2024
<https://www.cystat.gov.cy/en/SubthemeStatistics?id=46>

SEPE. "Informe del Mercado de Trabajo de los Extranjeros 2024 (Datos 2023)". Çalışma ve Sosyal Ekonomi Bakanlığı. 2024. Erişim tarihi 12 Haziran 2024.
<https://www.sepe.es/HomeSepe/que-es-el-sepe/comunicacion-institucional/publicaciones/publicaciones-oficiales/listado-pub-mercado-trabajo/informe-mercadotrabajo-estatal-extranjeros.html>

Tatke, Sukhada. "Yeterince Fransız değil: Fransa'da göçmen olmak ne anlama geliyor?" Aljazeera, 2 Mart 2021.

Sosyal Gözlemevi. "Göç, entegrasyon ve eğitim sisteminin sürdürülebilirliği". "la Caixa" Vakfı. 2020. Erişim tarihi 20 Haziran 2024.
<https://elobservatoriosocial.fundacionlacaixa.org/en/-/immigration-integration-and-sustainability-of-the-education-system>

Thompson, Hannah. "Fransa'nın göçmenleri: En son resmi verilerdeki eğilimlere bakıyoruz." The Connexion, 29 Ağustos 2023.

UNHCR. "Türkiye Gerçekler ve Rakamlar." UNHCR. Erişim tarihi 15 Haziran 2024
<https://www.unhcr.org>

UNHCR Kıbrıs. "Kıbrıs'ta Genç Mülteciler: Zorluklar ve Fırsatlar." UNHCR. 2023.
Erişim tarihi 13 Eylül 2024 <https://www.unhcr.org/cyprus>

Upwardly Global. "Genç Yetişkin Göçmenler için İşgücüne Katılımın Önündeki Engeller." Upwardlyglobal.org. Erişim tarihi 15 Haziran 2024.
<https://www.upwardlyglobal.org>

